lepalind (*Erithacus cyanecula* Wolf.) ning suurnokk-vint (*Coccothraustes coccothraustes* (L.)). Mõned räästapääsukesed (*Delichon urbica* (L.)) ehitavad oma pesa hoonete seinte külge, kuna piirpääsukesed (*Apus apus* (L.)) need tornidesse ning katuste alla asetavad ning kisades linna kohal keerlevad. Talveks ilmuvad puiestikesse leevikesed (*Pyrrhula pyrrhula* (L.)), urvalinnud (*Acanthis linaria* (L.)), aga ka üksikud kirjurähnid (*Dryobates* Boie) ning siidisabad (*Bombycilla garrula* (L.)).

Asulate ja elamutega on maal samuti mitmed vormid seotud. Suitsupääsuke (*Hirundo rustica* L.) asetab oma pesa peaasjalikult loomalautadesse, kuna räästapääsuke[1]) selle hoonete seinule porist ehitab; linavästrik (*Motacilla alba* L.) lepib aga igasuguse ulualusega. Valget toonekurge (*Ciconia ciconia* (L.)) silmame harva ainult seal, kus inimene talle pesa aluse on valmistanud. Kogu aasta elutsevad asulate juures varblased, kus nad müüride pragudes, katuste all või pesakastides pesitavad; puuõõned ning ülesseatud pesakastid meelitavad kasulikke kuldnokki asulaisse. Viljapuu-aedades ning õue läheduses elutseb kogu aasta mõni rasva- (*Parus major* L.) või sootihane (*Parus palustris* L.) ja ohakalind (*Carduelis carduelis* (L.)). Kus vanemad puud ulualust võimaldavad, seal pesitab kodukakk (*Strix aluco* L.). Talvel ilmuvad asulaisse talitsiitsitajad (*Emberiza citrinella* L.), hallid varesed ning mõni leevike.

Asulaid ühendavate teede ääres, kus kivihunnikuid leidub või kruusa-augud asuvad ning suuremad lagendikud ei puudu, lendlevad kivitäksid (*Oenanthe oenanthe* (L.)); suuril maanteil silmame harva üksikut tuttlõokest (*Galerida cristata* (L.)) (Tartu ümbruses). Talvel liiguvad teedel mõned talitsiitsitajad ning hallid varesed.

Põldudel elutsevad igal pool suurel arvul põldlõokesed (*Alauda arvensis* L.); kevadel teotsevad kündja taga, adravaost kahjulikke putukaid nokkides, rohked ümbruskonna hallid varesed, kuldnokad, linavästrikud, lambahänilased (*Motacilla flava* L.), hallid rästad (*Turdus pilaris* L.) ning üksikud vindid ja talitsiitsitajad. Haljendavaist viljaväljust kõlab kevade õhtuti ja öösiti räägu (*Crex crex* (L.)) häälitsemine, kohati aga vutigi (*Coturnix coturnix* (L.)) hüüd; ka põldpüü (*Perdix perdix lucida* (Altum.)) levimine on põllumaaga seotud. Röövlindudest silmame põldude kohal õhus üksikut hiire-tuuletallajat (*Cerchneis tinnunculus* (L.)), hiireviud (*Buteo buteo zimmermanni* Ehmke), harvemini kahjulikku välja-jänesekulli (*Circus cyaneus* (L.)). Kus mustade vareste kolooniad asuvad, seal on neid põldudel alati rohkel arvul liikumas. Sügisel ilmuvad mitmed teised liigid põllule saaki saama, kuna talvel peale põldpüü seal üksikud hallid varesed, mõned talitsiitsitajad ning kohati lume-hangelindude (*Plectrophenax nivalis* (L.)) salgad ümber rändavad või me mõne üksiku puu otsas vööt-öökulli (*Surnia ulula* (L.)) silmame. Karjamaid iseloomustavad punarind-kanepilind (*Acanthis cannabina* (L.)) ning roheline vint (*Chloris chloris* (L.)),

[1]) Ruumi säästmise otstarbel ei ole korduvaile linnunimedele ladinakeelseid nimesid enam juurde lisatud.